

УДК 130.1:[316.324.7:37]

DOI <https://doi.org/10.24195/spj2310-2896.2019.4.9>**Зінкевич Василь Іванович**

кандидат сільськогосподарських наук, доцент,
доцент кафедри економіки та менеджменту
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
вул. Івана Франка, 24, м. Дрогобич, Львівська область, Україна

МЕТАМОРФОЗИ МЕНЕДЖМЕНТУ ЕТАПУ ЗАНЕПАДУ СИСТЕМИ ІНДУСТРІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

У статті аналізується з позицій життєвого циклу системи індустріальної освіти метаморфоза менеджменту освіти на етапі її занепаду; відмічається наявність двох тенденцій, а саме: перша – спрямована на вибудовування міжнародного центру управління міжнародною освітою, а друга – тоталітарне продовження унормування освітянської діяльності, незважаючи на офіційну відмову, і навіть, більше того, гостре засудження ідеології технократизму; звертається увага на те, що публікації останніх років із приводу вдосконалення управління освітою торкаються другорядних тем, оскільки спрямовані фактично на подальшу консервацію системи насильницької освіти, якою є за своєю суттю індустріальна освіта. Організаційні проблеми в управлінні системою індустріальної освіти на етапі занепаду величезні і швидко нарощуються. Вони полягають у тому, що, по-перше, процес індустріальної освіти вичерпав себе остаточно, на його долю залишається лише фахова підготовка робочої сили для обслуговування наявних продуктивних сил, що були створені на попередніх етапах; по-друге, процес виокремлено від навчання і виховання молодого покоління населення планети, оскільки воно інтуїтивно бажає вчитись новому змісту освіти і жити в умовах інформаційної доби; по-третє, в арсеналі соціального управління сучасності немає навіть адекватного інструменту на випадок занепаду соціальних систем, що ґрунтуються на суспільному поділі індустріальної праці; по-четверте, зруйнована основа саморегуляційного контуру соціальних систем, оскільки мораль індустріальної доби себе зжила і тим самим зробила добру справу – звільнила аксіологічний сегмент простору освіти для формування паростків нової моралі. Із перспективних нарбок у цій площині відмічається три підходи, а саме: 1) виникнення едукології як науки про освічену людину; 2) формування евалюації як концепції управління навчальним процесом; 3) управління знаннями.

Ключові слова: індустріальна освіта, життєвий цикл, криза, менеджмент, технократизм, едукологія, евалюація, управління знаннями.

Вступ. Менеджмент освіти сьогодні викликає чи не найбільшу стурбованість і розчарування у площині реформування українського суспільства. Здавалось би, галузь освіти довготривала у часі, постійно активована у просторі з гарною історією класичного педагогічного забезпечення навчально-виховного процесу, не може мати великих ризиків у сфері менеджменту освіти. Водночас у рекомендації Міністрів Ради Європи з питань викладання історії в Європі у XXI столітті зазначається, що «основні виклики завтрашнього дня на європейському континенті назрівають в галузі освіти і культури» [1]. Тож організаційна криза в освіті нині притаманна для усієї сфери освіти і є характерною не тільки для України. Зрозуміло, що освітній процес у цьому контексті розглядається не просто як розвиток сукупності методичних і дидактичних принципів, якими керуються педагоги і батьки, а, насамперед, як осмислення й примноження того суспільного досвіду, що навчає людей уникати помилок та ефективно жити і творити в сьогоденні, або, вдаючись до компетентнісного принципу ЮНЕСКО, «навчає жити разом» [2, с. 78].

Мета даної статті полягає в пошуку виходу з організаційної кризи в освіті і обґрунтуванні нових напрямів в організації освітянської галузі з виходом на потреби освіти XXI ст. Вона, тема статті, нав'язана тим, що вихід системи індустріальної освіти у фазу занепаду загострив потребу теоретичного осмислення проблем управління нею. Як результат цього руху менеджменту

освіти слід відмітити наявність концепцій державної політики національних держав світу, як і розроблення низки концепцій галузевого управління навчально-виховним процесом. Тому актуальність управлінської проблематики із часом, як виявляється на практиці, не зменшується, а навпаки, збільшується, як за обсягом накопичених суперечностей в освітянській сфері, так і в результаті подальшого загострення організаційних криз у площині реалізації навчально-виховних практик у конкретних навчальних закладах.

Результати. Поточні публікації в наукових журналах і збірниках із приводу пошуку резервів менеджменту освіти присвячені другорядним питанням. В Інтернеті керівники вітчизняної галузі освіти широко обговорюють засоби подальшого «загвинчування гайок» по відношенню до ЗВО, керівників навчальних закладів, викладачів, докторантів, аспірантів, магістрів, студентів і навіть, абітурієнтів. Мета їхніх усіх зусиль полягає в посиленні тиску на громадянське суспільство і особистість із метою збереження системи індустріальної освіти, що увійшла в гомеоклаз, тобто саморозпад.

На посилення організаційного примусу в життєустрої планетарної спільноти на етапі занепаду соціального розвитку прямо вказував М. Фуко, який у розвитку індустріальної цивілізації виділив певні етапи, що охоплюються поняттям епістемі (епістема по-грецьки – знання, пізнання). У М. Фуко на першому етапі (Відродження) – епістема подібності або подоби; на другому етапі (Просвітництво) – епістема відмінності; на третьому етапі (XIX століття) – епістема систем і організацій; на четвертому етапі (сучасність) – епістема контролю. «Епістема контролю проявляється в тому, що над усіма уявленнями про системи та організації панує можливість доступу до інформації. Влада дає доступ до інформації та можливість маніпулювати нею, а через неї – маніпулювати людьми» [3]. Контроль набуває, як бачимо, глобального масштабу й охоплює усі складові частини нашого життя. Освіта тут не виключення.

М.З. Згуровський також зауважив, що менеджмент освіти в пошуках засобів запобігання занепаду системи індустріальної освіти вдався до надмірного організаційного навантаження на викладачів вищої школи. За нашими спостереженнями, цей момент повною мірою відноситься й до інших ланок освітянської системи України. Він пише: «На них (викладачів – авт.), окрім надмірного аудиторного навантаження, покладені ще й обов'язки зі складання різноманітних планів, стандартів, виконання іншої бюрократичної роботи. Їм не до науки. Дослідницькою роботою займаються одиниці, та й ті з власної ініціативи. Ця діяльність не особливо заохочується чи стимулюється університетом, в основному зайнятим «заробітчанством» із використанням платної форми навчання. Пересічний завідувач кафедри чи професор уже перестав бути керівником наукового напрямку чи наукової школи. У кращому випадку він перетворився на свого роду «заслуженого вчителя вищої школи» [4].

Водночас, як звертають нашу увагу С. Бризгалова, Л. Романкова та інші дослідники на попередження М. Квієка про те, що «без чіткої підтримки з боку викладацького складу університетів, загальної програми реформування та її реалізації, що досягне рівня кожного факультету в кожному університеті, Болонський процес може провалитись, особливо в країнах, що не належать до «старого ЄС» (ЄС-15). Якщо академічну спільноту не вдасться переконати в нових перевагах і можливостях, які відкриває цей процес, він заглухне» [5, с. 65–72]. З'являється низка наукових праць і концепцій із теорії управління освітою. На підтвердження цієї тези наведемо три факти, що з'явилися саме на етапі занепаду системи індустріальної освіти.

По-перше, це виникнення едукології як науки про освічену людину; по-друге, формування евалюації як концепції управління навчальним процесом; по-третє, управління знаннями як спосіб використання знань у просторі фірм і галузей. Це настільки важливо, що прокоментуємо цю тезу більш детально.

Щодо першого аргументу. Як свідчить ще у 1998 році А.М. Олексюк: «Сьогодні великого значення набуває едукологія – наука про формування освіченої людини і визначення основ фундаменталізації освіти. Тому головними принципами подальшого розвитку системи вищої педагогічної освіти, на думку вчених, є принципи фундаменталізації, універсалізації,

глобалізації, відповідність запитам суспільства і часу, взаємодія з освітою, наукою і культурою, демократизація і відкритість для всіх» [6, с. 106].

Евалюація – процес дослідження проблем якості освіти, зокрема й якості роботи школи з метою корекції її дій, а також вивчення структурних і програмних рішень, що приймаються в системі освіти Європи, США, Японії та інших країн світу. Звернемо увагу, що поява цього терміна лежить у межах етапу занепаду системи індустріальної освіти, а саме – 60–70 рр. ХХ ст.

Евалюація, як технологія управління освітою, для вітчизняної освіти майже невідома, тому ми рекомендуємо зацікавленим особам звернути особливу увагу на статтю О.А. Пальнової «Эвалюация как неотъемлемая составляющая современного образования» [7]. Саме в цій статті авторка дійшла «наступних висновків про її основні особливості: 1) багатофункціональний і багатоцільовий характер евалюації, за якого оцінка якості освіти не є єдиною і пріоритетною; 2) опора на кількісний і якісний інструментарій низки наук; 3) виведення дослідження далеко за межі безпосередньо досліджуваного об'єкта; 4) критичний аналіз навіть тих чинників, які лежать за межами освітньої системи; 5) прагнення до забезпечення максимальної об'єктивності дослідження і його результатів; 6) регламентація діяльності евалюатора етичними і моральними принципами і нормами; 7) врахування інтересів всіх залучених в евалюації осіб і сторін; 8) використання підсумків евалюації не заради прийняття санкцій проти певних осіб, а для підвищення якості освітнього процесу або педагогічної діяльності.

Вочевидь, становлення евалюації в освіті є сьогодні неминучим наслідком глобальних процесів, що охоплюють всі сфери суспільного життя. Необхідною умовою успішності та ефективності евалюації виступає її прийняття вчителем, якому важливо пам'ятати, що завдання евалюатора полягає не в контролі, перевірці або оцінці його діяльності, а в допомозі йому і підтримці. Результати евалюації носять рекомендаційний характер, її процес завжди передбачає діалог причетних осіб, основним в евалюації є установка на підтримку і поліпшення» [8].

Евалюація як один зі шляхів інтеграції України в освітній простір Європи сьогодні прискіпливо вивчається європейськими науковцями. Так, наприклад, 27–29 серпня 2017 року на базі Східноєвропейського національного університету імені Лесі України під патронатом Асоціації ректорів педагогічних університетів Європи відбувся інноваційний семінар «Евалюація освітнього простору». Мета заходу – ініціювання процесів із вивчення евалюації в Україні, обґрунтування доцільності наукових і освітніх програм та проектів й визначення ролі евалюації в демократизації освітнього простору. Засновником заходу виступив «Центр евалюації науково-освітніх та соціальних програм», який очолює доктор історичних наук, директор Інституту соціології, психології та соціальних комунікацій НПУ імені М.П. Драгоманова Володимир Євтух, у співпраці з Інститутом соціології, психології та соціальних комунікацій НПУ імені М.П. Драгоманова, СНУ імені Лесі Українки, міжнародною дослідницькою групою «Ягеллонські культурні студії». У семінарі взяли участь науковці з Німеччини, Польщі й України, зокрема з НПУ імені М.П. Драгоманова, СНУ імені Лесі Українки, Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, Львівського національного університету імені Івана Франка, Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна [8].

Управління освітою – це ще один із нових напрямів менеджменту освіти, що виник у площині занепаду системи індустріальної освіти. Але він більше зорієнтований на майбутнє, ніж евалюація, що явно більше турбується про минуле й сьогоднішнє. Це відносно новий напрям менеджменту освіти, що охоплює систематичні процеси, завдяки яким знання, що необхідні для успіху організації, створюються, зберігаються, розподіляються і застосовуються.

Ще у 60–70-ті роки ХХ століття американські школи бізнесу розширили програми підготовки менеджерів за рахунок включення дисциплін, пов'язаних із людськими ресурсами, – йдеться про індустріальну психологію, організаційну поведінку та управління персоналом. Відділи кадрів Америки і Західної Європи в 70–80-ті роки ХХ століття перетворились на «відділи людських ресурсів» із ствердженням гуманного підходу до управління людьми, що значно підвищило їх статус в організації. Водночас з'явилися нові напрямки їхньої діяльності, такі як: планування і розвиток кар'єри, внутрішньо організаційна комунікація, залучення працівників

до управління. Розвиток менеджменту людських ресурсів проходить паралельно з розвитком цивілізації. В основі теорії Ф. Герцберга є тезис про те, що праця приносить людям задоволення, сприяє зміцненню психологічного здоров'я. Відповідно до цієї теорії наявність таких факторів, як трудові подвиги, визнання заслуг, власне процес праці, міра відповідальності, кваліфікації і професії посилює позитивні мотиви поведінки людини в процесі роботи, оскільки підвищується задоволення роботою [9].

У літературі можна знайти найрізноманітніші визначення поняття «управління знаннями» (knowledge management). Відповідно до В.Р. Буковіца та Р.Л. Уільямса, «менеджмент управління знаннями є процесом, за допомогою якого організація накопичує багатство, опираючись на свої інтелектуальні чи засновані на знаннях організаційні активи» [10, с. 158]. Відповідно до думок Д.Ж. Скірме, управління знаннями – це «чітко окреслене і систематичне управління важливими для організації знаннями і пов'язаними з ними процесами управління, збирання, організації, дифузії, застосування і експлуатації з метою досягнення цілей організації». Р. Руглес стверджував, що «управління знаннями може бути визначене як підхід до збільшення або створення цінності шляхом активнішої підтримки досвіду, пов'язаного з ноу-хау та знанням, що і як робити, які існують однаковою мірою як у межах організації, так і поза нею». Із наведених визначень випливає, що управління знаннями охоплює широке коло напрямків діяльності, пов'язаних водночас як і з мудрістю чи розумом окремих осіб, так і з різноманітною інформацією, яку ми використовуємо в нашій діяльності [11, с. 146].

Тому далеко не випадково останнім часом ідея управління знаннями захопила уми як практиків, так і теоретиків ділового адміністрування. Як зазначила Г. Вейжень у монографії «Глобальна освіта» (2019): «Галасу принаймні навколо неї багато: про неї пишуть статті в ділових журналах, її обговорюють консультанти й учені, вона входить у програми наукових конференцій. Прибічники управління знаннями добре усвідомлюють миттєвість захоплення модними управлінськими ідеями, проте вони переконані, що ця ідея – «не просто скороминуще захоплення, а новий аспект управління і організації і нова область досвіду» [13, с. 158].

Виходячи з логіки всього вищевикладеного процесу саморозгортання освіти, ми можемо сміливо зауважити, що під час зародження менеджменту освіти інформаційної цивілізації управління знаннями в дискурсі того, як вони створюються, зберігаються, розподіляються і застосовуються, буде головним напрямом діяльності освітян.

У цілому в цій сфері на етапі занепаду системи індустріальної освіти спостерігаються дві тенденції: перша – спрямована на вибудовування міжнародного центру управління міжнародною освітою, а друга – тоталітарне продовження унормування освітянської діяльності, незважаючи на офіційну відмову, і, навіть більше того, гостре засудження ідеології технократизму.

Ось як цей момент подає М.Р. Вернидуб: «Те, що головним завданням педагогічної науки є методологічне, теоретичне та методичне забезпечення докорінного оновлення системи освіти на основі врахування реалій сучасного життя, перспектив соціально-економічного розвитку України як суверенної держави, Академія педагогічних наук України визначила ще в 1993 році. Наголошувалося на необхідності експериментального обґрунтування основоположних принципів системи безперервної освіти, державних стандартів на всіх її етапах, структури й основних параметрів змісту освіти, психологічного обґрунтування формування в дітей і молоді національної самосвідомості, громадянськості, виховання почуття патріотизму і національної гідності, високої моральності, гуманізму і працелюбства. Протягом 1995–2000 років відбулося законодавчо-нормативне забезпечення функціонування освітньої галузі, а в науковому плані мала місце «вибухова» кількість концепцій предметного рівня, національного виховання, стандартів, зокрема шкільної освіти. На початку 2000-х років створилися об'єктивні соціальні й наукові передумови для розроблення й ухвалення тривалої стратегії розвитку української освіти з урахуванням напрацьованих за десятиріччя незалежності й поступу держави в першій чверті ХХІ століття, а також тих процесів, що відбуваються у світі» [13, с. 10].

Мало оптимізму надає й розуміння того, що «управління якістю освіти у вищому навчальному закладі має системну організацію і складає органічну частину всієї структури комплексного

менеджменту освітньої діяльності. Якщо підготовку фахівців розглядати як процес продукування компетентних професіоналів, тобто діяльність, пов'язану з наданням послуг, які мають суспільну потребу на рівні споживачів – роботодавців, студентів тощо, тоді загальні принципи забезпечення якості продукції і послуг мають розбудовуватися відповідно до загальноприйнятих умов і підходів, що гарантують високий рівень задоволення потреб споживачів» [13, с. 317].

На попередньому етапі зростання серія міжнародних стандартів і рекомендацій з управління якістю ISO 9000 набула у світі безперечної репутації як основа для створення ефективних систем управління якістю. Певний час вважалось, що «зростання вимог ринку праці, встановлення європейських стандартів якості освіти, посилення конкуренції на ринку освітніх послуг підвищує значення стандарту ISO 9001. Цей стандарт використовується для створення системи управління якістю, забезпечення гарантованої здатності вищого навчального закладу надавати освітні послуги, якість яких відповідає потребам і очікуванням споживачів – роботодавців, абітурієнтів, батьків тощо» [14, с. 60].

У міжнародному стандарті ISO 9000-2009 «якість розглядається як ступінь відповідності сукупності власних характеристик продукції, процесу або системи сформованим потребам та очікуванням споживачів, загальноприйнятим або обов'язковим. Це визначення дає змогу зробити важливий висновок про зв'язок якості та, відповідно, моніторингу зі стандартами, еталонами, нормами. Якість – це властивість, яка реально задовольняє споживача. Однак потреби та очікування споживача можуть змінюватися, тому якість є змінною величиною» [15].

Однак сувора правда освітянського життя полягає в тому, що організаційні проблеми в управлінні системою індустріальної освіти на етапі занепаду величезні і швидко нарощуються. Вони полягають у тому, що, по-перше, процес індустріальної освіти вичерпав себе остаточно, на його долю залишається лише фахова підготовка робочої сили для обслуговування наявних продуктивних сил, що були створені на попередніх етапах; по-друге, процес виокремлено від навчання і виховання молодого покоління населення планети, оскільки вона інтуїтивно бажає вчитись новому змісту освіти і жити в умовах інформаційної доби; по-третє, в арсеналі соціального управління сучасності немає навіть адекватного інструменту на випадок занепаду соціальних систем, що ґрунтуються на суспільному поділі індустріальної праці; по-четверте, зруйнована основа саморегуляційного контуру соціальних систем, оскільки мораль індустріальної доби себе зжила і тим самим зробила добру справу – звільнила аксіологічний сегмент простору освіти для формування паростків нової моралі.

Висновки. Із вищевикладеного стає ясно, що сучасна вища школа, насамперед українська, перебуває на етапі занепаду в полоні традиційної парадигми навчально-виховного процесу. Причому такого процесу, який має тенденцію до спрощення й примітивізації, що є наслідком його бюрократизації, формалізації, технологізації, віртуалізації. Це багатоаспектна проблема, яку неможливо осягнути та всебічно висвітлити у форматі однієї публікації. Тож вихід слід шукати саме в активізації атрибутивних властивостей пересічної людини, оскільки доба насильницької освіти з відмиранням системи індустріальної освіти відходить у небуття. Це означає, що соціальну активність слід очікувати за рахунок вияву самодіяльності пересічної людини. Тому забезпечення ефективного управління глобальною освітою у площині XXI століття є вкрай важливим кроком, оскільки у Світовому суспільстві знань вона, освіта, має стати провідним ідеологічним чинником соціального розвитку, що фундаменталізує планетарне життя.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Рекомендация Res (2001)15 Комитета Министров Государств-членам по вопросам преподавания истории в Европе в 21 веке. URL: tandis.odihr.pl/hre/CoE%20Rec%202001%2015%20RUS.pdf.
2. Вища школа як соціальний інститут і механізм соціалізації молоді : монографія / М.І. Михальченко та ін. ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т вищ. освіти. Київ : Педагогічна думка, 2012. 319 с.
3. «Порядок дискурса» Мишеля Фуко: хто управляє знаннями, управляє всем. URL: <https://monocler.ru/poryadok-diskursa-fuko/>.

4. Згуровський М.З. Дипломована псевдо-освіта, або суперечності перехідного періоду у сфері вищої освіти України. *Дзеркало тижня*. 2006. № 6.
5. Романкова Л.М. Особливості становлення сучасного європейського освітнього простору. Київ : Нова парадигма, 2018. № 133. С. 65–72.
6. Алексюк А.М. Педагогіка вищої школи України. Історія. Теорія : підруч. для студентів, аспірантів та молодих викладачів вищих навчальних закладів. Київ, 1998. С. 106.
7. Пальмова Е.А. Эвалюация как неотъемлемая составляющая современного образования. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/evaluatsiyakakneotemlemayasostavlyayuschaya-sovremenno-obrazovaniya>.
8. Евалюация як один зі шляхів інтеграції України в освітній простір Європи. URL: <https://eenu.edu.ua/uk/articles/evaluaciya-yak-odin-zishlyahiv-integraciyi-ukrayini-v-osvitniy-prostir-ievropi>.
9. Коуполоулос Т.М. Управление знаниями. Москва : 2008. 224 с.
10. Вейл П.С. Искусство менеджмента. Текст. Москва : Инфра-М, 1993. 158 с.
11. Балабанова Л.В. Маркетинговый менеджмент. Текст. Донецк : ТЗОВ «Асна», 1998. 146 с.
12. Вейжень Г. Глобальна освіта: системний та інституціональний виміри : монографія. Київ : Каравела, 2019. С. 158.
13. Вернидуб Р.М. Наука і освіта у просторі педагогічного університету : монографія. Київ-Херсон, 2014. С.10, 317.
14. Болонський процес у фактах і документах (Сорбонна–Болонья–Саламанка–Прага–Берлін) / упоряд. М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук та ін. Тернопіль, 2003. 60 с.
15. Кретович С.С. Проблема качества базового высшего образования. URL: <http://www.info-library.com.ua/libs/stattya/6056-problema-jakosti-bazovoyi-vischoyi-osviti.html>.

REFERENCES

1. Rekomendatsiya Rec (2001)15 Komyteta Mynystrov Hosudarstvam-chlenam po voprosam prepodavaniya ystoryu v Evrope v 21 veke. URL: tandis.odihr.pl/hre./CoE%20Rec%202001%2015%20RUS.pdf.
2. Vyshcha shkola yak sotsialnyi instytut i mekhanizm sotsializatsii molodi [Tekst]: monohrafiia / [M. I. Mykhalchenko ta in.]; Nats. akad. ped. nauk Ukrainy, In-t vyshch. osvity. K.: Pedahohichna dumka, 2012. - 319 s.
3. «Poriadok dyskursu» Myshelia Fuko: kto upravliaet znanyiamy, upravliaet vsem // Zaholovok z ekranu/ Rezhym dostupu: <https://monocler.ru/poryadok-diskursa-fuko/>.
4. Zghurovskiy M.Z. Dyplomovana psevido-osvita, abo superechnosti perekhidnoho periodu u sferi vyshchoi osvity Ukrainy. Dzerkalo tyzhnia. 2006. №6.
5. Romankova L.M. Osoblyvosti stanovlennia suchasnoho yevropeiskoho osvitnoho prostoru. K.: Nova paradyhma, 2018. № 133. S. 65–72., S.70.
6. Aleksyuk A.M. Pedahohika vyshchoi shkoly Ukrainy. Istoriia. Teoriia: pidruch. dlia studentiv, aspirantiv ta molodykh vykladachiv vyshchykh navchalnykh zakladiv. K.: 1998. S. 106.
7. Palmova E.A. Эвалиуация как неотъемлемая составляющая современного образования. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/evaluatsiyakakneotemlemayasostavlyayuschaya-sovremenno-obrazovaniya>
8. Evaluatsiia yak odyin zi shliakhiv intehratsii Ukrainy v osvitnii prostir Yevropy. URL: <https://eenu.edu.ua/uk/articles/evaluaciya-yak-odin-zishlyahiv-integraciyi-ukrayini-v-osvitniy-prostir-ievropi>
9. Koulopoulos T. M. Upravlenye znanyiamy. Tekst. M.: 2008. 224 s.
10. Veil P. S. Yskusstvo menedzhmenta. Tekst. M.: Ynfra-M, 1993. 158 s.
11. Balabanova L. V. Marketynhovyi menedzhment. Tekst. Donetsk : TzOV «Asna», 1998. 146 s.
12. Veizhen H. Hlobalna osvita: systemnyi ta instytutsionalnyi vymiry: monohrafiia. K.: Karavela, 2019. S. 158.
13. Vernydub R.M. Nauka i osvita u prostori pedahohichnoho universytetu: monohrafiia. Kyiv-Kherson, 2014. S. 10-11, S. 317.
14. Bolonskyi protses u faktakh i dokumentakh (Sorbonna–Bolonja–Salamanka–Praha–Berlin) / uporiad. M. F. Stepko, Ya. Ya. Boliubash, V. D. Shynkaruk ta in. Ternopil, 2003. 60 s.
15. Kretovych S.S. Problema kachestva bazovoho vyssheho obrazovaniya. URL: <http://www.info-library.com.ua/libs/stattya/6056-problema-jakosti-bazovoyi-vischoyi-osviti.html>.

Zinkevych Vasyl Ivanovych

Candidate of Agricultural Sciences, Associate Professor
Associate Professor at the Department of Economics and Management
Drohobych State Ivan Franko Pedagogical University
24, Ivan Franko str., Drohobych, Lviv region, Ukraine

METAMORPHOSIS OF MANAGING THE DECLINE STAGE OF THE INDUSTRIAL EDUCATION SYSTEM

The article analyzes metamorphosis of education management at the stage of its decline from the position of life cycle of the industrial education system; the two tendencies are distinguished, namely: the first is aimed at building an international center for managing international education, and the second is a continued totalitarian regulation of educational activity, notwithstanding the official refusal, and moreover, the condemnation of the ideology of technocratism, The attention is drawn to the fact that the recent years publications concerning the improvement of management of education touch upon secondary topics, since they are aimed in fact at further conservation of the system of violent education what industrial education in its essence is. The organizational problems in managing the industrial education system at the stage of decline are enormous and rapidly increasing. They lie in the fact that, firstly, the process of industrial education has exhausted itself completely, the only thing that remains is that it can do the professional training of the workforce for service of the existing productive forces created in the previous stages; secondly, the process is separated from the education and upbringing of the young generation of the planet's population, as it intuitively wants to learn a new content of education and live in an information age; thirdly, modern social management does not possess any adequate tool in case of the decline of social systems based on the social division of industrial labor; fourth, the basis of the self-regulating contour of social systems is destroyed, as the morality of the industrial age is outdated and thereby has done a good deed – made free the axiological segment of the educational space for forming the sprouts of new morality.

From the most prospective studies on the subject there are three approaches, namely: 1) emergence of educology as a science about an educated person; 2) formation of evaluation as a concept of managing educational process; 3) management of knowledge.

Key words: industrial education, life cycle, crisis, management, technocratism, educology, evaluation, knowledge management.